

Obrazložnja nagrada:

Nagrada ULUPUH-a za životno djelo

Drago Turina (1943.) studirao je u Zagrebu, gdje je započeo svoj scenografski rad u studentskim kazalištima 1965. – 1966. Od tada ostvario je više od dvjesto pedeset scenografskih radova u raznim kazališnim kućama, na televiziji i filmu. Osim u hrvatskim kazalištima, radio je u Mariboru, Novoj Gorici, Sarajevu, Beogradu, Trstu, Brnu. Od 1969. član je ULUPUH-a.

Danas je scenografija Drage Turine inspiracija za mlade, putokaz avangardne prošlosti za budućnost. Njegova scenografska rješenja polaze od sadržaja predstave do poruke koju predstava nosi, od ciljane publike i mjesta izvođenja do ugođaja kojim postiže punu kazališnu čaroliju; od praktičnosti izvedbe do prostorno-vremenske i dramaturške efektivnosti; od jednostavnih rekvizita i simbola do skladnih i složenih, mobilnih cjelina. Jezikom simbola opredmećivao je Turina dramaturgiju mekim i krutim, pokretnim i nepokretnim rješenjima stvarajući po potrebi realne i irtualne ambijente koji se kreću od krajnje redukcije (minimalizma) do bogatih svjetlosnih i zavjesnih preobrazbi. Zahvaljujući svojoj tehničkoj vještini inženjera strojarstva i brodogradnje Drago Turina unapređivao je scenografiju nepresušnim izobiljem inovacija, a pritom je odmah organizirao i kreirao mehanizme kojim će ostvariti svoja originalna rješenja za scenu i pozornicu, koja su do tog trenutka bila nezamisliva. Pa i u novijoj scenografiji, primjerice za predstavu „Domaća zadaća“ Drago Turina dokazao je kako se škrtim sredstvima postižu optimalni učinci, a prostorna se i vremenska iluzija vidno mijenja.

*„Nije pretjerano kazati da scenografija Drage Turine predstavlja kazališnu epohu, da daje možda najodređeniji znak teatarskim zbivanjima u Hrvatskoj (a i šire) na prelasku od modernizma u postmodernu. Od trenutka kada se pojavio na sceni preuzeo je na sebe daleko veći teret opremanja pozornica za najraznovrsnije izvedbe, privukao je zanimanje kazališnih grupa i institucija u brojnim domaćim i inozemnim sredinama, oduševio je publiku i kritiku kod kuće i u svijetu, potaknuo je na suradnju umjetnike iz gotovo svih aktivnih naraštaja. Drugačije rečeno, samo je u njegovoj ulozi moguće naći neki zajednički nazivnik burnoga i dramatičnoga kazališnog života u razdoblju golemih estetskih mijena i lomova, u razdoblju možda još većih društveno-političkih sukoba i previranja uračunavajući 1968., 1971., pad Berlinskog zida i Domovinski rat. (...) Po Čarlju Turini scenografija je u nas definitivno postala dramskom disciplinom, ispunila je u potpunosti lucidni bauhausovski zahtjev stvaranja „stroja za igru“, postala je nezamjenjivim dijelom redateljske i glumačke interakcije. Daleko od svake dogmatičnosti, izborom raznih materijala i animiranjem različitih mogućnosti scenske mašinerije, Turina se umio približiti specifičnim zahtjevima stilsko-epohalnih postavka, ali uvijek u duhu suvremenoga shvaćanja, a ne puke pasatističke evokacije ili akademske rekonstrukcije. Njegova maštovitost i otvorenost prema morfološkom pluralizmu znali su iz najtežih uvjeta – i unatoč teško svladivim preprekama – izvući funkcionalni i estetski optimum.“ (akademik **Tonko Maroević**, iz recenzije monografije *Drago Turina - scenograf* autorice Branke Hlevnjak, izdavač: ULUPUH, Zagreb, 2013.)*

Drago Turina najveći je živući majstor kazališne scenografije i svoja remek-djela ostvarivao je i na filmu i na zahtjevnim manifestacijama na otvorenom prostoru. Kako je autor koji svoj rad izvodi vrlo precizno, prvo kao skicu, potom izrađuje maketu, a u monografiji je gotovo diktirao u pero Branki Hlevnjak, kratke opise razločnosti svoga rješenja, njegova je monografija, to jest uvid u njegov opus, putokaz za učenje scenografije. Uostalom, mnoge današnje nagrađivane i hvaljene scenografije mladih autora možemo naći, kao avangardnu prethodnicu, u djelima Drage Turine.

(priredila Branka Hlevnjak)

Najznačajnija scenografska ostvarenja:

- HNK, Zagreb: Kiklop, Timon Atenjanin, Mutter Courage, Troilo i Cresida, Figarova svadba, Večeras se improvizira...
- HNK, Split: Don Juan, Hrvatski Faust, Othello, Smrt Stjepana Radića...
- DK Gavella: Amadeus, Sokol ga nije volio, San Ivanjske noći, Talisman...
- GK Komedijska: O Kaj, Gubec beg, Grička vještica, Jadnici, Kralj je gol...
- ZKM: Opsada Sigeta, Štrokoloko, Maksimilijan, Magic and Loss, Charlie Brown, Božićna pjesma, Zaštićena zona...

Značajnije nagrade:

- Zlatni vijenac 1969., 1985., Festival MES Sarajevo;
 - Sterijina nagrada 1977., Sterijino pozorje, Novi Sad;
 - Zlatna arena 1977., Filmski festival Pula;
 - Srebrna medalja Praškog Quadrienalla 1983., Prag
 - Nagrada Marul 1992., 1995., 1997., Marulovi dani, Split
 - Nagrada Hrvatskog glumišta 1994.
- Izlagao je u Zagrebu, Novom Sadu, Pragu, Tokiju, Shanghaiu, Torontu (World Stage Design).

Nagrada za najbolji izložbeni projekt u 2018. godini

Mare Modul - keramička staništa za podmorje

- autorica koncepcije i voditeljica projekta: Lidia Boševski
- umjetnici sudionici, članovi grupe Mare Modul: Lidia Boševski, Danijela Pičuljan, Snježana Pokos Vujec, Marina Mijatović, Karla Rakuljić, Martina Franić, Nada Benc Štuka, Lauren Moreira, Maddalena Boero, Boris Roce
- stručni suradnici projekta: izv. prof. dr. sc. Tatjana Bakran-Petricioli, dipl. ing. biologije i ekologije Donat Petricioli
- profesionalni fotograf podmorja: Danijel Frka
- kustosica izložbe: Sandra Križić Roban
- prostorna koncepcija i likovni postav izložbi: Zoran Boševski

Grupa umjetnika okupljena u projekt „Mare Modul“ izradila je staništa, umjetničke objekte od keramike većih dimenzija koji će, postavljeni u more, činiti male grebene i biti podloga na koju i u koju će se naseliti različiti organizmi. Individualan izričaj svakog člana grupe rezultirao je različitim rješenjima obzirom na zajednički izvor inspiracije – podmorski svijet. Raznolikost struktura, tekstura, varijacije oblika i odabir gline otvaraju mogućnost privlačenja veće bio-raznolikosti. Obrastanje keramičkih struktura organizmima potaknut će dolazak i trajni boravak drugih organizama, koji su na tom području znatno prorijeđeni ljudskim aktivnostima. Projekt je uključen u međunarodni znanstveni projekt MERCES: „Obnova morskih ekosustava u promjenjivim EU morima“ Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu kojeg vode izv. prof. dr. sc. Tatjana Bakran-Petricioli i dr. sc. Silvija Kipson. Znanstvenici biolozi će u razdoblju od tri godine bilježiti proces razvoja života na novooblikovanim staništima.

„Zahvaljujući snimkama i suradnji umjetnika i znanstvenika u projektu Mare modul, grupa autora osvijestila je brojne promjene nastale u jadranskom podmorju. Vođeni željom za pozitivnom promjenom i nenametljivim načinom ulaska u podmorsku zajednicu, umjetnici u području keramike oblikovali su niz staništa. Prirodni materijal – glina, podvrgnut visokim temperaturama, „ohladit“ će more. Ne doslovno, već simbolički, omogućujući da se u sitne stvorene strukture ugnijezdi niz mikroorganizama koji zatim pokreću krug života. Ciklus koji je bio prekinut zbog ljudske nepažnje i

nerazumijevanja bit će obnovljen zahvaljujući sustavu morskih modula i promjeni agregatnih stanja, dok pokreti ruku autora nastoje prenijeti ideju o fizici valova i načinu kako dól svakoga od njih, otkako je svijeta, utječe na podmorje i život u njemu.“ (Sandra Križić Roban, iz predgovora).

Povezivanje umjetničkog projekta „Mare Modul“ i znanstvenog projekta MERCES predstavlja sinergiju umjetnosti i znanosti u promociji nužnosti brige o okolišu. Izložba je odaslala poruku široj javnosti o važnosti morskih staništa za ljude i potrebi njihova očuvanja te povećala svijest ljudi o rastućem problemu degradacije morskih staništa te mogućnostima njihove obnove.

Mjesto i vrijeme realizacije:

Tehnički muzej Nikola Tesla (izložbena dvorana)
Savska cesta 18, Zagreb, 13.7. – 30.7.2018.

Galerija Juraj Klović HDLU-a Rijeka
Verdijeva 19 b, Rijeka, 3.8. – 30.8.2018.

Dvorac Fran Krsto Frankopan
Rovina ulica 6, Kraljevica, 1.9. – 22.9.2018.

17.11.2018. radovi su trajno položeni u podmorje ispred Kluba podvodnih aktivnosti Adria u Kraljevici

Projekt se realizirao uz financijsku potporu Grada Zagreba, Odjela gradske uprave za kulturu grada Rijeke, Primorsko-goranske županije te Grada Kraljevice.

Organizatori projekta:

- ULUPUH – Hrvatska udruga likovnih umjetnika primijenjenih umjetnosti
- HDLU Rijeka – Galerija Juraj Klović, Rijeka
- Tehnički muzej Nikola Tesla, Zagreb

Partneri projekta:

- Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Biološki odsjek (izv. prof. dr. sc. Tatjana Bakran-Petricioli i dr. sc. Silvija Kipson) – međunarodni projekt MERCES
- D.I.I.V. d.o.o. za ekologiju mora, voda i podzemlja iz mjesta Sali (Donat Petricioli, dipl. ing. biol., ronilački instruktor i podmorski fotograf)
- Klub podvodnih aktivnosti Adria u Kraljevici (Danijel Frka dipl. ing. prometa, ronilački instruktor i podmorski fotograf)
- BOSIO ZAGREB d.o.o.
- Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
- WILD SILK j.d.o.o.
- Cerovski Print Boutique
- In Your Pocket

Više o projektu na Facebooku, poveznica <https://web.facebook.com/maremodul/>

Nagrada za najbolji izdavački projekt u 2018. godini

Vanda Pavelić Weinert

Autori: Martina Petranović, Guido Quien

Urednici: Ivana Bakal i Martina Petranović

Oblikovanje knjige: Kuna Zlatica

Nakladnici:

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Odsjek za povijest hrvatskoga kazališta

ULUPUH – Hrvatska udruga likovnih umjetnika primijenjenih umjetnosti

Vanda Pavelić Weinert je istaknuta hrvatska kustosica i kazališna kostimografkinja (Zagreb, 30. srpnja 1911. — Zagreb, 7. veljače 1979.) čiji rad do ove knjige nije bio monografski obrađen i predstavljen. Od 1946. zaposlena je u zagrebačkom Muzeju za umjetnost i obrt kao muzejska savjetnica i voditeljica zbirke tekstila nametnuvši se kao vrsna poznavateljica povijesti tekstilne umjetnosti i povijesne odjeće u Hrvatskoj. Objavila je knjigu *Vezilačka radionica 17. stoljeća u Zagrebu* (Zagreb 1988.) i priredila brojne izložbe. Kao kostimografkinja, osobito se istaknula radom na dramskim i opernim predstavama Hrvatskoga narodnoga kazališta u Zagrebu, ali i u drugim zagrebačkim kazalištima (Komedija, DK Gavella), te u Splitu, Dubrovniku i Rijeci, kao i izvan hrvatskih granica (Trst, Novi Sad, Skopje), uglavnom u suradnji s redateljima Vladom Habunekom i Kostom Spaićem te scenografima/slikarima Edom Kovačevićem, Boškom Rašicom, Kamilom Tompom i Edom Murtićem. Pridonijela je profesionalizaciji kostimografske struke i modernizaciji kazališne slike pedesetih i šezdesetih, te svojim radom u kazalištu kao i pedagoškim radom na Odsjeku za kazališni kostim zagrebačke Akademije za primijenjenu umjetnost i na Odsjeku za scenografiju zagrebačke Akademije za kazališnu umjetnost obilježila povijest hrvatske kostimografije i kazališta te utjecala na brojne kostimografe poput Ljubice Wagner, Ike Škomrlj i Diane Kosec Bourek. Knjiga ima 248 tiskanih stranica, i sadrži urednički uvodnik dr. art. Ivana Bakal; tekst Guide Quiena „Kustosica krhkih spomenika“ o njenom kustoskom radu u MUO-u te potom tekst dr. sc. Martina Petranović o kazališnom radu. Dizajn knjige potpisuje Kuna Zlatica.

Knjiga je ove godine uvrštena među 20 najboljih svjetskih izdanja *The Best Performance Design & Scenography Publication Award* u izboru Praškog kvadrijenala, svjetske izložbe scenografije i kazališnog oblikovanja prostora.

Knjiga je publikacija biblioteke *Kazališna likovnost u knjizi* – serijala kraćih monografija o istaknutim hrvatskim umjetnicima koji su se bavili kazališnom likovnošću u najširem smislu – scenografima, kostimografima, oblikovateljima svjetla, lutkarima, kazališnim fotografima, dizajnerima kazališnih plakata... – a dosad nisu bili na primjeren način obrađeni i valorizirani te kontekstualizirani u povijest i suvremenost hrvatskoga kazališta i nacionalne kulture.

Knjiga je objavljena uz financijsku potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Muzeja za umjetnost i obrt, Zagreb.

Nagrada za najboljeg mladog umjetnika

Barbara Vujanović (1983.) diplomirala je povijest umjetnosti i francuski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Viša je kustosica Atelijera Meštrović d 2009. godine gdje uz ustrajan istraživački rad promovira Meštrovićev opus i u međunarodnim, europskim okvirima. Autorica je knjige *Meštrovićev znak u Zagrebu* (izdavač Muzeji Ivana Meštrovića – Atelijer Meštrović, Zagreb, 2017.), te koautorica knjige *Ivan Meštrović i Česi: primjeri hrvatsko-češke kulturne i političke uzajamnosti* (izdavači Muzeji Ivana Meštrovića – Atelijer Meštrović, Zagreb i Hrvatsko-češko društvo, Zagreb, 2018.).

Autorica je izložbe *Meštrovićev znak u Zagrebu – arhitektura: 80 godina Meštrovićeva paviljona* (Atelijer Meštrović, Zagreb, 2018.). Koautorica je retrospektive Augustea Rodina, *Rodin u Meštrovićevu Zagrebu*, koju su Muzeji Ivana Meštrovića priredili s Musée Rodin 2015. godine u

Umjetničkom paviljonu u Zagrebu, te Meštrovićeve retrospektive *Jadranska epopeja – Ivan Meštrović*, koju se Muzeji Ivana Meštrovića 2017. godine organizirali s Međunarodnim kulturnim centrom u Krakovu. Koautorica je i izložbi *Meštrović kod Millesa* (Millesgården, Stockholm, 2013.), *Skulptura i nagost – tjelesnost i erotika u djelima Ivana Meštrovića* (Gliptoteka HAZU, Zagreb, 2016.), *Ivan Meštrović: tjelesnost i erotika u kiparstvu* (Cankarjev dom, Ljubljana, 2018.), također u organizaciji Muzeja Ivana Meštrovića.

Autorica je projekta *MEŠTART* u sklopu kojeg se od 2010. godine u Atelijeru Meštrović i u Galeriji Meštrović priređuju izložbe suvremenih autora, sa ciljem aktualizacije i novoga čitanja opusa Ivana Meštrovića kroz suvremene umjetničke izričaje.

Godine 2016. pohađala je u British Museumu u Londonu međunarodni program edukacije za muzealce, International Training Programme. Pod mentorstvom Iana Jenkinsa, voditelja Zbirke grčke umjetnosti pri Odjelu Grčke i Rima British Museuma, i Celeste Farge, kurirala je izložbu *Rodin: rethinking the fragment*, koja je postavljena u tri muzeja, u Abbot Hall Art Gallery u Kendalu (2018.), Holburne Museumu u Bathu (2018.), te u New Art Gallery Walsall (2019.). U sklopu izložbe *Rodin and the art of the ancient Greece* priređene u British Museumu, održala je u srpnju ove godine u tom londonskom muzeju predavanje pod nazivom *Rethinking The Thinker*.

Sudjelovala je na više domaćih i međunarodnih znanstvenih i stručnih skupova s istraživanjima o životu i djelu Ivana Meštrovića, te Augustea Rodina, i drugih kipara.

Barbara Vujanović kurirala je brojne izložbe moderne i suvremene umjetnosti u Hrvatskoj i inozemstvu, autorica je brojnih predgovora u katalozima. Od 2003. do danas redovito objavljuje kritike te stručne tekstove u novinama, časopisima te stručnoj periodici.

Trenutno na Odsjeku za povijest umjetnosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu završava doktorsku disertaciju o Ivanu Meštroviću pod mentorstvom dr. sc. Petra Preloga.

Pohvale i priznanja

ULUPUH-ovo priznanje za poseban doprinos ugledu udruge ove će se godine uručiti **Višnji Slavica Gabout** (1954.), renomiranoj likovnoj kritičarki, članici ULUPUH-a koja na hrvatskoj likovnoj sceni djeluje kao likovna kritičarka, kustosica i novinarka već četiri desetljeća. Od 1993. do 2003. bila je voditeljica dviju ULUPUH-ovih galerija: Galerije ULUPUH i Galerije Permanenta. U više je navrata bila članicom Umjetničkog savjeta ULUPUH-a, nekoliko puta u funkciji predsjednice Savjeta. Profilirala se kao likovna kritičarka za vizualne umjetnosti suvremenog izričaja, baveći se ponajviše istraživanjima u području suvremene keramike i primijenjene fotografije. Posebno je u području suvremene keramike ostvarila, unazad desetak godina, niz zapaženih autorskih istraživačkih projekata, koje je realizirala s većim brojem znanih hrvatskih, ali i pozvanih inozemnih suvremenih keramičara, u Hrvatskoj i u inozemstvu. Njen kustoski opus odlikuje promišljanje keramike i keramičkoga medija u sklopu suvremene umjetničke prakse, „prema afirmiranju one njezine strane koja ovaj medij smješta u područje čiste umjetnosti; u područje propitivanja, istraživanja, umjetničke akcije, vizualnih metamorfoza, višemedijskog i interdisciplinarnog pristupa, transgresija i medijskih simbioza.“ (V. Slavica Gabout). Svojim je radom unutar udruge, kao članica selekcijskih odbora i kao autorica-kustosica brojnih izložbi ULUPUH-ovih sekcija ili pojedinih njihovih članova, dala značajan doprinos profiliranju programske orijentacije udruge u cjelini, uvijek u nastojanju da aktualizira i afirmira stvaralaštvo svih njenih članova.

ULUPUH ove godine po prvi puta dodjeljuje **Pohvalu za najbolju izložbu u kategoriji samostalnih izložbi** u organizaciji udruge. Samostalna je izložba velik pothvat u kreativnom i produkcijskom smislu, a autor/izlagač vrlo često snosi najveći teret njene pripreme. Ova pohvala prepoznaje taj napor i želi ga osvijestiti u široj javnosti. Među nekoliko samostalnih izložbi u 2018. godini u

organizaciji ULUPUH-a, Umjetnički je savjet udruge odlučio da se inovativnošću izloženih radova, koncepcije i likovnog postava ističe **izložba Marka Zubaka: „Blockhead: Disoriented Series“**. Riječ je o izložbi tzv. *papertoysa*, figura od tvrdog papira ili kartona, koje je autor krojenjem oblikovao u forme „kockoglavih“, uniformiranih likova, i postavio ih u različite situacije kao metafore suvremenog života. „*Blockheads* („*kockoglavi*“, u *prenesenom smislu* „*glupani*“, „*praznoglavi*“), *uniformirani su likovi jednog izmišljenog, orvelovskog svijeta, koji žive dirigitirano, neslobodno, sputano, nemisleće – i time dezorijentirano. Likovi su oblikovani kao umnožene matrice anonimnih urbanih činovnika, čiji su ponizni, snishodljiv stav, kao i dva predmeta raspoznavanja, aktovka i kravata, majstorski uzeti kao elementi za formu činovnika, ovdje papertoy-službenika iz jedne imaginarne svakodnevice. Iz nestvarne stvarnosti u kojoj se misli filtriraju, percepcija sužava, a individualno razmišljanje zabranjuje i zatvara u kavez. (...) Autor međutim uvijek uz situaciju dezorijentacije postavlja/nudi i opciju slobode i prosvjetljenja, otpora i neposlušna, kao i potrebu javnog izražavanja stavova te izbivanja/iskakanja – doslovno i simbolički, iz dvodimenzionalne pasivnosti u trodimenzionalnu aktivnost te time u percepciju pravilne orijentacije.*“ (Višnja Slavica Gabout, iz predgovora)